

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitive za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Kaj pa kmet?

Zadnji torek, dne 26. septem. se je zopet otvoril nas državni zbor. Kot prvi je povzel besedo ministrski predsednik Ganč. Govoril je zelo previdno o zmedah na Ogrskem, o deželnem zboru na Češkem, o razburjenosti Nemcev na Šlezijem, o vsenčilih, o vsem močnem je govoril, samo o tem ne, kako bi se naj pomagalo v naši državi onim stanovom, kateri morajo največ delati in plačevati, a imajo najmanj pravic. Med te stanove spada tudi kmeti.

Spodnji Štajer je od Boga bogato obdarjena dežela, a vendar tudi tukaj se kmetom ne godi nič boljše nego drugod. Njihova posestva prehajajo iz kmetov rok dosledno v gosposke roke. Trgovci, krčmarji ter uradniki iz mesta so isti, ki imajo dovolj denarja, da pokupijo, česar kmet ne more več držati. Torej ne „farji“, kakor se ravno mestna gosposda kmetom laže ter jim siplje pesek v oči. Lansko leto 1904 se je prodalo na Štajerskem 472 kmetov posestev nekmetom v obsegu 5.984 ha. Izmed teh jih je prišlo v nekmetke (gosposke) roke na Spod. Štajerskem 140; najbolj se je prodajalo v šmarnem okraju, kjer je prišlo 24 posestev v gosposke roke, potem v ormoškem okraju, kjer so nekmetje pokupili 22 kmetov posestev, v ptujskem okraju so pokupili (večinoma ptujski očetje „Štajerčevi“) 21 kmetov posestev, v rogaškem pa 19 posestev.

Zanimivo je izvedeti za razloge, zakaj so se kmeti posestva prodajala. Uradni podatki pravijo o Spod. Štajerskem, da so kmetje prodali v 22 slučajih zaradi prevelikih dolgov, v 15 slučajih zaradi slabega gospodarstva in ugodne kupne prilike, v 13 slučajih za-

radi visokih plač služabnikom ali pomajkanja služabnikov in v 37 slučajih iz vseh teh razlogov skupaj.

S posestvi, ki se kupijo na Spod. Štajerskem, se dela naslednje: da se gozdovi posekajo, da dobi kupec, kar mu je prodajalec posestev dolžan, da se s posestvi špekulira in da se delajo vinogradi, letovišča itd.

Uradno poročilo samo omenja, da pripada na Spodnjem Štajerskem 61,25 % vseh posestev med trgovce in obrtnike, drugi procenti pridejo na uradnike in špekulante.

Dolžnost vlade bi bila, da varuje spodnještajersko kmeti ljudstvo pred prepadom. In odkod mu preti prepad? Na eni strani ubožava kmeti ljudstvo, na drugi strani pa se debeli (nemškutarski) trgovski stan po naših mestih in trgih. Vlada pa krepi vedno le nemškutarstvo na Spod. Štajerskem, a slovensko ljudstvo prepušča žalostni svoji usodi. To naj povedo poslanci vladi naravnost v obraz!

Političen shod na Remšniku.

(Konec.)

Nato se je pričela gledališka predstava. Visokošolci iz Dravske doline so predstavljali znano burko: „Kmet Herod“. Ljudstvo je z pazljivostjo in zanimanjem zasledovalo igro. Posebno se jim je pa dopadel Gašper, ki je res imenitno igral in zbijal šalo za šalo, tako da ni bilo smeja ne konca ne kraja. Veliko odobravanje je zbudila pesem o nemčurjih. Predstava se je ljudem tako dopadla, da so vsi želeli še enkrat kaj enakega videti.

Po predstavi se je razvilo živahno življenje v gostilni in pred gostilno. Tamburanje, petje

in govori so se vrstili; vstajali so govorniki in z ognjevito besedo navduševali navzoče za narod. Za narodno delo vneti akademik g. jurist Stibler je govoril sledeče: Za naše razmere je zelo pomenljivo, da so naši rodoljubi začeli misliti na mejo. In veseli nas, da se razmere v tem oziru obračajo vedno na boljše. Ali danes je naše veselje še tem večje, ker smo našli tukaj v Remšniku, tukaj na skrajni meji zemlje slovenske tako zavedno slovensko ljudstvo, kojega narodne vrline nam jamčijo, da se ta del zemlje slovenske nikdar ne bo pogreznil v morju vsenemštva. Slovenci iz Remšnika, stojte trdno in branite svoja rodna tla! Razumnost Podravske doline pa prosim, da isto zahaja med ljudstvo: v obče vanju se bomo spoznali, s spoznavanjem raslo bo medsebojno spoštovanje in ljubezen, z medsebojnim spoštovanjem in ljubeznijo pa, Slovenci, postanemo silni in močni, ki bomo z mirnim očesom zri v bodočnost!

G. župnik Podvinski napije g. Fr. Paherniku, inženirju iz veleposestniku iz Vuhreda, kojega zaslug je, da je danes prirejen dan tako lepo uspel. Naj ostane, kakor tudi ostali akademiki, ki so danes sodelovali, zvest svojim načelom, ki izvirajo iz njegovega plemenitega slovenskega prepričanja in navdušenja.

Gospod nadučitelj Mohorko pozivlja Remšničane, da si varujejo najboljše, kar imajo: to je narodna šola. Narodna šola vzgaja vro in pridno slovensko dečo, ki spoštuje svoje stariše, njih narodnost in vero, medtem ko nemške šole vzgajajo poturice, izdajalce svojega naroda, ki se sramujejo in celo zaničujejo svoj narod in s tem svoje slovenske stariše.

Slednjič se zahvali vsem gostom gospod učitelj Belina za mnogobrojno udeležbo in

LISTEK.

Poročilo

o dvajseti glavni skupščini družbe sv. Cirila in Metoda v Št. Juriju ob juž. žel.

V četrtek, dne 14. t. m. se je vršila v Št. Juriju ob juž. žel. XX. glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. Slavnost se je obnesla nepričakovano dobro. Bil je pravi narodni praznik. Podamo v kratkih točkah najzanimivejše.

1. Sprejem.

Prvi sprejem se je vršil na kolodvoru. Zbrali so se tam: požarna bramba, veteranci, moška in ženska podružnica Ciril-Metodova, šentjurski akademiki, cvet šentjurskih gospodičen in deklet in mnogoštevilno ljudstvo. Z vlaki ob četrto na osem in pol osem so došli glavni skupščinarji, večina gostov je prispela še le tekot dneva z raznimi vlaki.

Gdč. Malčika Nendlova podari v imenu trških dam prvomestniku, msgru. Tomu Zupan, gdč. Anica Mokova pa v imenu šentjurske ženske podružnice Ciril-Metodove podpredsedniku družbe, gosp. L. Svetec, krasen šopek. V imenu moške podružnice pozdravi njen t. č. predsednik, č. g. kaplan Ivan

Jelšnik, prvomestnika kot očeta slovenske dece. Prvomestnik se zahvali za podarjene šopke in za pozdrave. Gostje in zbrana množica odkorakajo s celjsko narodno godbo na čelu v trg.

Gotovo do tisoč ljudstva se je bilo med tem zbralo v trgu. Trg in okolica, vse je bilo v zastavah in zelenju in cvetju. Trije slavoloki so krasili cesto, na trgu pred cerkvijo pa se je dvigal orjaški mlaj. Vrh njega pa je plapolala ponosna, 12 m dolga trobojnica gostom v pozdrav. Od štirih krajev so grmeli topiči, iz oken pa so obsipavale šentjurske zavedne gospodične goste s šopki in cvetjem.

Pred bralnim društvom pozdravi goste jurist g. Marko Ipavc v imenu trga, domači župnik, velč. g. Val. Mikuš, pa v imenu župljanov in kat. bralnega društva. Prvomestnik zahvali oba ter v prisrčnem nagovoru pozdravlja zavedni trg. Nato je zajutrek pri Nendlu.

2. Zborovanje.

Prične se zborovanje s slovesno sv. mašo. Daroval jo je domači g. župnik ob polni asistenci v krasno ozaljšani župni cerkvi. Pri maši je izredno dobro pel številni mešani zbor šentjurski. Ljudstva je bilo več ko ob največjih praznikih.

Zborovanje se je vršilo na prostem. Poleg

glavnih skupščinarjev je bila navzoča tudi jako velika množica kmetkega ljudstva. In to je prav! Stem se udeleži ljudstvo zborovanja, sliši o koristnem delovanju družbe ter se še bolj vname za njo.

Prvomestnik otvori XX. glavno skupščino ter da najprej besedo g. državnemu poslancu vitezu Berkso. G. državni poslanec pozdravlja glavno skupščino v Št. Jurju ter zlasti naglašja, „da sta si slov. državnozborna delgacija in „Družba sv. Cirila in Metoda“ edini v tem, da stojite na isti podlagi, na podlagi sv. vere in narodne koristi“.

Nato govori g. prvomestnik. „Družba sv. Cirila in Metoda“ zboruje letos že četrto krat na štajerskih tleh. S tem kaže družba, kako ljubi zlasti slovensko Štajersko.

Tajnik, g. dekan Zlogar iz Šmartna pri Litiji, podaje v uvodu svojega poročila pregled družbinega delovanja zadnjih dvajset let. Ustanovljena je bila družba l. 1885. Njeno vodstvo, po osebnosti še skoro nespremenjeno, je ostalo ves čas svojega delovanja tudi v svojih nazorih glede pospeševanja slovenskega šolstva isto. Družbin namen je velika prosvetna naloga, omogočevati s svojimi šolami, zavodi in podporami narodno vzgojo slovenske mladine toliko časa, dokler se bo našemu narodu boriti za to, kar